

de Bergrede III
De slagroom spuitbus...?

- * intochtlied 189:1,2 en 3 opw.
- * stil gebed
- votum en groet

***Onze hulp is in de naam des Heren
die de hemel en de aarde gemaakt heeft,
die trouw is en trouw blijft en niet laat varen het werk van zijn handen.
Genade zij u en vrede van God onze Vader en van onze Here Jezus Christus,
in de gemeenschap van en met de Heilige Geest.***

- * lied ps. 89:1,6 en 7
- * gebed om de Heilige Geest
- * bijbellezingen: N.T. Joh. 14:1-14
Filip. 3:2-16
- * lied 48:1 t/m 6 (supplement)
- * preek n.a.v. Matt. 5:3
- * gebed/voorbede
- * slotlied 541:1,2 en 3
- * zegenbede
- * vervolg slotlied 541:4

collecte

***De genade van onze Here Jezus Christus
en de liefde van God
en de gemeenschap met de Heilige Geest
is met u allen.***

Liederen uit opwekking (opw) en Lofzangen en Gebeden (bundel Unie Baptisten).

Rare titel boven de preek, vindt u niet? Maar u kent hem vast wel, *de slagroom spuitbus*. Ik heb er eentje meegenomen zodat tenminste iedereen weet waar ik het over heb. Gebruikt u hem ook wel eens? Ik zeg bewust 'eens', want ze zijn nogal prijzig en dat terwijl je je kunt afvragen of ze die vraagprijs wel waard zijn in het licht van wat we er nog van zullen zien. Maar 't past wel mooi bij bijvoorbeeld de zondag, het smukt de eigen bij de koffie gepresenteerde baksels zo feestelijk op! Hoe meer ervan opgespoten, hoe feestelijker...! U weet hoe zo'n spuitbus werkt? Ik zal het u even demonstreren want daartoe heb ik vanuit de kerkenraadkamer een schoteltje meegenomen - mogelijk dacht u al: 'wat is hij nou van plan'... Nou, ik wilde u een demonstratie geven van hoe het werkt en u alvast doen uitzien naar het laatste amen van de dienst zodat u thuis ook aan de slag kunt! Kijk eens hoe feestelijk! Wat een toef hè?! Zo, nu zet ik het schoteltje even aan de kant. Ik kan me voorstellen dat u zich inmiddels afvraagt wat ik hiermee wil zeggen, naast de vraag 'wat heeft *hij* nou'. Wel, u zult gauw genoeg ontdekken dat ik feitelijk **n i e t s** heb - laat *dat* even zinken: dat ik feitelijk **n i e t s** heb.

Ik pak de zojuist bij de demonstratie gegeven term 'feestelijk' even op. Immers, dat past toch wat goed bij dat woordje 'zalig' van onze tekst? **Z a l i g** - dat begrip is geladen met blijdschap, vreugde, feest. Zalig en feest passen helemaal bij elkaar als je 't ziet onder de noemer waar Jezus het plaatst: *het Koninkrijk van God*. Hoe geweldig zal dat straks volkomen baanbreken vanuit en met de opname van de bruid van Christus, de gemeente! Hét moment dat in de Bijbel wel wordt aangeduid met 'oogstfeest'. Zult u, jij erbij zijn? Ja, als het 'zalig' geldt voor jouw leven. Dát is het waar het in de zaligsprekingen om gaat. De zaligsprekingen ademen het verlangen van God's kant om ze over ons leven uit te kunnen spreken. Het barst eruit, het ene zalig rolt als het ware over het andere zalig. Het is de Almachtige, Eeuwige en Liefdevolle Vader die ons hier door het levende Woord - Jezus - laat weten waar, op welk leven, op *wie* het zalig past. Zo klinkt het hier en nu feestelijk: **z a l i g!**

Is het u opgevallen dat ondanks dat het Koninkrijk der hemelen met toekomst geladen is, het hier en nu mag en kan klinken over, meer: *in* ons persoonlijk leven: **z a l i g**... *want* hunner **is** het Koninkrijk der hemelen!

IS - kan het directer, meer in het nu?

IS - kunt u zich daarbij iets voorstellen? Kunt u het inhoudelijke daarvan in woorden vatten? Wat mag je al niet plaatsen onder 'het Koninkrijk der hemelen'? Wat mag je je daarbij denken, voorstellen? Denkt u dan ook allereerst aan Hem, Jezus Christus, de Zoon van de levende God? Zijn tastbare nabijheid, en dan natuurlijk het joi bij Hem mogen zijn? Hoe vindt u dat? Lijkt u dat niet geweldig? Stel jezelf dan voor in het midden van deze wereld met al zijn up's en down's, met alles wat er op je af kan komen... de diepste nacht - en jij kunt dan met David getuigen: de Here is aan mijn rechter hand! Je hebt een zicht als Elisa als de vijand de stad heeft omringd. Jij ziet omhoog, paarden en wagens - zij die aan onze kant strijden zijn meer dan die aan hun kant strijden! Jou **IS** het Koninkrijk der hemelen. Zo reëel - je leeft wel hier, maar je wandelt boven! En wat heb je? Goud en zilver heb ik niet, maar wat ik heb dat geef ik u... Beseffen we eens wat we kunnen uitdelen! Beseffen we eens in welke mate we de krachten van die toekomstige eeuw mag smaken..., de werken van Jezus, die deed wat Hij de Vader zag doen! Helemaal in 'de ruimte gesteld'. Geloof u ook niet dat zó de Vader in de Zoon verheerlijkt zou worden? **Z a l i g!** Leven van *feest* tot *het feest*! Gaat voor u die sjaloom, heil, vrede - het zalig - het verstand ook niet te boven?

't Lijkt wel een geestelijke science fiction hè? Zo weinig werkelijk, te mooi om waar te zijn. Zo *in* en *met* de Heer, *uit* en *tot* Hem leven!

Toch zegt Gods Woord ons allen, op meer dan één plaats, dat het kan... Het is geen fata morgana dat Jezus' woorden in de zaligsprekingen - en in het bijzonder die welke nu centraal staat - vormt: 'hunner is ...'. 't Is een waachtig haalbare zaak! Hoe getuigt de Bijbel dat Hij bij ons wil zijn, concreet, reëel, tastbaar! Wat anders getuigt de boodschap van het evangelie, in het bijzonder toegespitst in de inhoud van Pinksteren, aan ons? Hij zal uit het Mijne nemen en het u verkondigen... Hij zal er altijd zijn! Ik ben met u tot aan de voleinding van deze eeuw! Hij wil het wat graag voor een ieder van ons tot een het verstand te bovengaande werkelijkheid maken. Hij wil het maken tot oneindig veel meer dan wij bidden of beseffen..., tot een: hoe overweldigend groot zijn kracht is aan ons, die geloven, naar de werking van de sterkte van zijn macht...!

Hij is hier, door de Heilige Geest even reëel als toen op die berg der zaligsprekingen. Hij ziet ons, u, jou en mij, en zegt: zalig. Zalig *de armen van geest*, want hunner **IS** het Koninkrijk der hemelen. En Jezus bedoelt dat zo geladen - ja rijker nog! - als ik zo even mocht schetsen. Geldt het ons? U, jou en mij? Past het op ons leven?

Ik verzeker u, Hij wil het! Hij wil het zo graag voor ons allemaal! *Gij kent immers de genade van onze Here Jezus Christus, dat Hij om uwentwil ARM is geworden, terwijl Hij rijk was, opdat gij door zijn ARMOEDE rijk zoudt worden... ZALIG DIE ARMEN!*, de armen van geest. Want het feest van zalig, het 'hunner is', geldt alleen voor zodanigen! Zijn wij 'arm van geest'?

Laten we samen beseffen wat het betekent dat Jezus het verlangen van de Vader - het zalig voor ons, uitgedrukt in al de zaligsprekingen - juist met deze zaligspreking begint! Je kunt niet naar de volgende voordat deze je hart heeft geraakt. Het volgende 'zalig' wordt niet gesproken als Hij niet eerst deze over ons heeft kunnen uitspreken! Zo moet het *zalig de armen van geest* beschouwd worden als de sleutel tot de andere, én... als basisprincipe van het praktisch christenleven: *uit dezulken bestaat het Koninkrijk der hemelen.*

Wat is dan *arm van geest*?

Omdat (alleen!) Lucas in Lucas 6:20 spreekt over 'zalig de armen' en dus 'het van geest' weglaat. Werd en wordt er nogal eens gesuggereerd dat het 'zalig' zou gelden voor de feitelijk armen, of, zoals we deze categorie vandaag wel omschrijven de feitelijke 'kansarmen', de mens die het net niet of helemaal niet redt in het bestaan. Die visie is volstrekt *onzalig*. Vroeger heeft deze visie tot onzaggelijk veel onheil geleid - er werd geleefd en geleerd dat de Bijbel armoedeop zich als een geestelijk *goede* zaak beschouwde. De arme moest dan ook maar met blijdschap in zijn lot berusten. Als reactie daarop prijzen sommigen nu opnieuw de arme als dichterbij God, maar dan om zo de rijke per definitie te veroordelen (wee u gij rijken...). De arme zou dichterbij Gods rijk staan dan die rijke, ja tot het rijk behoren! Maar geldt dan voor de arme een andere weg tot God dan voor de rijke? De Bijbel leert zoiets niet, al waarschuwt ze wel voldoende voor het gevaar van rijkdom. Beiden zullen dezelfde weg tot de Vader hebben te gaan, het aannemen van Jezus, wedergeboren moeten worden. Er is geen enkel geestelijk voordeel in het arm zijn en al evenmin is armoede daarom een garantie op zich voor de mate van geestelijk zijn.

Een andere soms gehuldigde gedachte is dat het *arm van geest* betrekking zou hebben op verstandelijk onvermogen. Ook dat vindt binnen het Woord van God nergens ondersteuning.

Wat wil dan, nogmaals, *arm van geest* wel zeggen?!

Waar kunnen we voor wat het inhoudt beter gaan kijken dan naar naar het leven van Jezus - immers,

Hij heet toch ons voorbeeld?! Riep Hij bovendien niet zelf op om van Hem te leren? Laat nu juist dat - wat Hij in deze leerde - hetgene zijn dat dé inhoud is van het *arm van geest* zijn.

Ik neem aan dat ook u vertrouwd bent met de woorden van Filippenzen 2 vanaf vers 5. Je mag gerust zeggen, welke christen kent die woorden niet: *Laat die gezindheid bij u zijn, welke ook in Christus Jezus was, die, in de gestalte Gods zijnde - stel u even voor wat een heerlijkheid, rijkdom en majesteit dat geweest moet zijn - die, in de gestalte Gods zijnde het gode gelijk zijn niet als een roof heeft geacht, maar Zichzelf ontledigd heeft...* Kennen we dat? Kennen we dat in dubbele zin, dat wil zeggen allereerst wat dat met betrekking tot Hem inhield en dan, onder de noemer *laat die gezindheid bij u zijn* (dus bij ons!!), wat dat met betrekking tot ons inhoudt? Voor wat Jezus aangaat: *wie* was Hij, *wat* werd Hij - *wat* leefde Hij?

Hij, God zelf, de Heilige, de Heerlijke, de Enige ontledigde Zichzelf. Kwam van zijn troon af. Werd mens (en kijk om je heen, naar jezelf, wat dat inhoud) óm de mens. Hij werd de Zich, werd gehoorzaam tot de dood van het kruis! en dat om de mens in relatie met Zichzelf! *...om uwentwil arm geworden...* Zie Jezus, zo ontledigd, dat Hij zich afhankelijk weet in *alles* - in spreken en handelen, in leven en sterven - van God. *Niet mijn wil, maar uw wil. Ik kan van mijzelf niets doen. Ik doe wat Ik de Vader zie doen. De woorden die Ik spreek, zeg Ik uit Mijzelf niet, maar de Vader, die in Mij blijft, doet zijn werken.* Zó absoluut leeg van Zichzelf, zó absoluut vol van de Vader. En hoor dan de Vader: *deze is Mijn Zoon, Mijn geliefde in wie Ik mijn welbehagen heb... Hoor naar Hem.*

Zo, en zo alleen kon Hij ons, blijkens de realiteit van Golgotha, rijk maken én... zelf weer rijk worden. Gaf niet het kruis de kroon? Heeft Hij nietom de vreugde welke voor Hem lag het kruis op Zich genomen?! Hoor Hem hier die vreugde voor ons spellen in het 'zalig' - *zalig de armen van geest*. Hoe tegendraads is dit ten opzichte van het leven. Want vragen we ons nu af: kennen wij *dát* als inhoud voor ons leven?

Het klinkt geweldig, en ik raak er altijd weer van onder de indruk en ik weet niet hoe het u vergaat, maar ik rek me tot het uiterste uit om dat woord van Jezus te plukken, om het als werkelijkheid te mogen ervaren: *Ik zeg u, wie in Mij gelooft, de werken die Ik doe, zal hij ook doen en groter nog dan deze...* Met andere woorden, het rijk van God nu! Maar, ik voel dat ik er net niet bij kan... En dan gaan je ogen open en je ziet het waarom...: zalig de ARMEN van geest...

Hoe arm ben ik?

Net zo arm als ik bereid ben te zijn!

Maar het trekt allemaal zo... d'er is zoveel van winst... Letten we eens een ogenblik op de wereld, want daar leven we toch midden in? Hoe domineert daar de gedachte door elk facet van het leven heen als grondtoon, zelfs tot in de gemiddelde reclameboodschap: je moet *iemand* zijn. Hoe drijft dat de mens!

Arm van geest, in de zin van: *ontledige - nederig en zachtmoedig zijn - volkomen afhankelijk* dat is de wereld vreemd én maakt wereldvreemd!

Hoe blijken hier twee rijken haaks op elkaar te staan: dat van de duisternis tegenover dat van het Licht... en hoe heeft het invloed op het geestelijk leven! Immers, hoe weinig zijn wij *arm van geest*, ja, daartoe bereid om dat werkelijk te zijn. Hoe proberen we onszelf bij voortdurend te realiseren, te doen gelden, maar wel duidelijk *onzelf* - *IK*, dat moet (zeker de ander!) duidelijk zijn! Geestelijke slagroom spuitbussen met... hebt u 't gezien, wat er van over is, van die schitterende feestelijke toef? Een beetje 'blupsie'! Is dat niet het beeld van ons? Tekent dat niet wat hier op het schoteltje ligt onze werkelijkheid? Het komt er met kracht uit... er zit gas achter... en o wat oogt het heerlijk... maar ze

moeten je eens beter leren kennen...!

Wat is er over van het *feestelijk* hier, kijk naar wat er op het scholteltje ligt? Durf je dit een ander nog voor te zetten? Ik heb hier toch in feite **N I E T S**?!

O mens, o u, jij en ik... Hoe lijken wij slachtoffers van de omgeving, de wereld. Maar horen we werkelijk naar Hem die zegt: *zonder Mij kunt gij niets doen*? Denken we dan waachtig toch dat wij het zonder Hem kunnen klaren die het zonder de Vader niet kon?

Weet u hoe Paulus ons dan zou noemen? Vleselijk, onmondig!

O zeker de kerk zit zondag aan zondag (als het goed is!) vol wedergeboren leden (en hopelijk gasten), maar hoevelen zijn in de ogen van Hem die hier is als die toef slagroom op het scholteltje... Arm in de zin van Laodicea! Weet u hoe je hun armoede kunt benoemen? Met vier letters: **LAUW**.

Dat God de Heilige Geest geve dat Hij het lauwe hart hier heeft geraakt in deze dienst met de boodschap van heil: **z a l i g de armen van geest**, en we samen(want ik heb het net zo hard nodig als u!) komen aan Zijn voeten en zeggen - belijden! : Here hier ben ik, doorgrond me, wat ik nodig heb is Jezus alleen! Ik ontledig mezelf, maak mij een vat voor u, verbreek *mijn wil - mijn IK*, maak me van hoogmoed vrij!

O er is plaats *in* Hem! Gemeente luister dan toch in Gods naam, het gaat om ons heil! Schreeuw het uit: ik wil in U blijven Heer, blijft Gij in mij!

Wees klaar voor het feest!

Hij heeft gesproken. Het antwoord is aan ons.

Want zo zegt de Hoge en Verhevene, die in eeuwigheid troont en wiens naam de Heilig is: In de hoge en het heilige woon Ik en bij de verbrijzelde en nederige van geest om de geest der nederigen en het hart der verbrijzelden te doen opleven...

Hoor: **z a l i g de armen van geest hunner IS het Koninkrijk der hemelen!**

Binnen handbereik!

Ik jaag ernaar en u?

Amen.